

Praten over seksualiteit

Wie 's avonds om acht of tien uur even naar het journaal kijkt, krijgt er vooraf en achteraf een flinke lading erotiek bij. We zijn eraan gewend raakt. Het hele gezin kijkt mee.

Geen seksualiteit vóór het huwelijk, wordt er in de kerk gezegd. Maar hoe komt die boodschap aan in de jongerenwereld van vandaag? Weet u wat aankomt bij jongeren? Een 'openhartig seksprogramma' op tv, waarvan ik de naam in de naam hier niet durf te noemen. Daarvoor moet je bij de omroep BNN zijn. Zeker 1,2 miljoen Nederlanders hebben in de het afgelopen voorjaar naar de eerste zeven afleveringen gekeken. Over de kijkdichtheid onder Hervormgereformeerde jongeren zullen we niet speculeren, maar u zou eens op een catechisatieavond moeten vragen hoeveel jongeren het programma kennen. In de jongerenwereld wordt er vrijmoedig gepraat over seksualiteit, maar hoe zit dat in de kerk?

Seksueel actief

Als HGJB horen we regelmatig dat leidinggevenden in het jeugdwerk het moeilijk vinden om een avond met hun tieners of jongeren over seksualiteit te praten. Sommigen gaan nog twee stappen verder en adviseren ons dit onderwerp in de bladen en activiteiten maar buiten beschouwing te laten. Hoe kan het dat het meest besproken onderwerp in de (jongeren)wereld in de kerk wordt vermeden? Hebben we dan wel door hoe wereldse denkbeelden over seksualiteit vanzelfsprekend ons leven zijn binnengeslopen?

Uit diverse onderzoeken blijkt dat jongeren steeds vroeger seksueel actief worden. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren in Nederland geslachtsgemeenschap hebben, ligt onder het zestiende levensjaar. Let op: de overige vormen van seksualiteit zijn daarbij buiten beschouwing gelaten. Het is dus hoog tijd dat de christelijke gemeente de leefwereld van jongeren bloedserieus neemt en met jongeren openhartig in gesprek gaat over de beleving van seksualiteit.

Natuurlijk is het geven van seksuele voorlichting in de eerste plaats een taak voor de ouders, omdat het een vertrouwelijke omgang vereist. Aan de andere kant: juist in bepaalde perioden zijn ouders voor jongeren minder geschikt om over seksualiteit te praten. Liggen daar dan geen kansen voor het jeugdwerk (inclusief de catechese) van de kerk?

Oud probleem

Hoe wordt er in de kerk en in het jeugdwerk over seksualiteit gesproken? Eerder negatief dan positief, eerder waarschuwend dan uitnodigend? Op seksueel terrein kan er veel verkeerd gaan, maar daardoor dreigt het gevaar dat er alleen maar 'problematisch' over seksualiteit wordt gepraat. Drs. N.C. van der Voet schreef in TijdSchrift, het voormalige HGJB-jongerenblad (november 2002): "We moeten elkaar waarschuwen voor seksuele zonden, maar niet voor seksualiteit zelf."

Het is een oud probleem, ook in de gemeente van Korinte had men er moeite mee om positief over seksualiteit te spreken. Seksualiteit viel eerder onder het kopje 'vleselijk verlangen' dan 'goddelijke gave'. Men wilde het huwelijk niet bezoedelen met zoiets vleselijks als seksuele gemeenschap, met alle gevolgen van dien. Paulus houdt de gemeenteleden van Korinte voor dat seksualiteit in de man-vrouw-relatie er helemaal bij hoort. Het is een gave van God.

Wie gelooft er nu dat je God met je lichaam én je seksualiteit kunt eren? Voor veel mensen heeft seksualiteit eerder te maken met menselijke instincten dan

met door God gegeven mogelijkheden. Heeft een jongere ooit een ambtsdrager – zonder enige aarzeling– God in het openbaar horen danken voor de goddelijke gave van seksualiteit?

Echte vragen

Nog een keer die vraag: hoe wordt er in de kerk over seksualiteit gesproken? Meestal gaat het over de kwestie: mag 'het' nu wel of niet vóór het huwelijk? Daarover zijn al heel wat verhitte discussies gevoerd, maar wie is daarmee geholpen? De echte vragen kun je makkelijk over het hoofd zien. Hoe kijk je naar een ander? Hoeveel ruimte geef je aan je seksuele verlangens? Welke gevoelens zitten achter jouw behoeften?

Seksualiteit is meer dan het hebben van geslachtsgemeenschap. Een jongere - maar ook een getrouwde man of vrouw- moet leren om met al zijn seksuele gevoelens en verlangens zuiver om te gaan. Je bent nog niet geslaagd als je de geslachtsgemeenschap hebt bewaard voor het huwelijk. Het is nog belangrijker om voordat je überhaupt aan een relatie begint, te weten hoe je met seksualiteit moet omgaan.

Laten we dus oppassen voor eenzijdige voorlichting aan jongeren. Seksualiteit is ingewikkelder en spannender dan we soms voorstellen. Mag ik een ander meisje of andere jongen mooi vinden? Mag ik mezelf bevredigen? Mag ik het lichaam van mijn vriend(in) strelen? Dat zijn vragen die christenjongeren eerder bezighouden dan de vraag of je geslachtsgemeenschap vóór je huwelijk mag hebben. Geef jongeren de ruimte om met hun vragen te komen en durf daarbij te accepteren dat ze op sommige terreinen (bewust) andere keuzes maken. Laat de 'vrucht van de Geest' –Galaten 5:22- in zowel het (seksuele) leven van jongeren als dat van ouderen gevonden worden. Misschien is dat wel het beste criterium dat je elkaar kunt geven: ben je in je denken en doen gericht op 'het vlees' = op jezelf, of ben je gericht op 'de Geest' = gericht op de ander?

Ruimte geven

Met elkaar praten over seksualiteit, is minder makkelijk dan het houden van een praatje op afstand. Durven leidinggevenden in het jeugdwerk hun eigen seksuele gevoelens, verlangens én zonden te benoemen in gesprekken met jongeren? Het is voor een jongere niet te begrijpen als een volwassene fijn kan praten over het geloof, maar volstrekt gesloten is over zijn eigen seksualiteit. Wie eerlijk voor God wil leven, zal ook eerlijk naar de ander durven zijn.

Misschien ligt daar wel de grootste kracht van de gemeente van Christus. Dat mensen aan elkaar zijn gegeven om het leven met zijn vreugden en verleidingen te delen. De gemeente als een plek waar richting én ruimte wordt gegeven. Daar hoort seksualiteit helemaal bij. Kunt u het zich voorstellen dat een jongere naar u toekomt met de vraag: 'Mag ik met u eens praten over seksualiteit?'

Diane Palm

Staflid HGJB, www.hgjb.nl